

MINISTERIE VAN ZAKEN EN OVERZEENINGEN

5992

DIR: 0137/PC	30 Dec 1957
VISIE: 'S-GRAVENHAGE	24 december
FOTO-Btz. 162280	NR: 18133-18473/2S.
DA: 91131 NNC	

1957

Nr. Letter A 56/Kab/Geheim

ONDERWERP:

Politieke bewustwording van de Papoea's in Nederlands-Nieuw-Guinea

→ Ke. 912.13 NNC
 H. Nabrekten burokratie
 Aan de Heer Minister van
 Buitenlandse Zaken

's-Gravenhage.

Het wil mij nuttig voorkomen U in kennis te stellen van enige berichten, voorkomende in de politieke rapportage uit Hollandia van de laatste weken, welke er op wijzen, dat bij bepaalde groepen onder de enigszins ontwikkelde Papoea's een verlangen bestaat om hun land, los van Indonesië en onder Nederlandse leiding, te ontwikkelen tot zelfbestuur.

De laatste maanden is er te Hollandia van verschillende zijden in autochtone kringen op aangedrongen om te komen tot de vorming van een nieuwe politieke partij, die uiting moet geven aan een zekere nationalistische geest. Bij gebrek aan enige politieke ervaring geschiedt een en ander uiteraard nog op onbeholpen wijze, doch niettemin komt de tendens duidelijk naar voren.

Bij de initiatieven op dit gebied zijn twee groepen aan te wijzen, één die van een band met Indonesië niets wil weten en een andere groep, die ten aanzien van een eventueel samengaan met Indonesië een weifelende houding aanneemt. De duidelijk pro-R.I.-georiënteerde Papoea's, die een kleine minderheid vormen, distantiëren zich van beide bewegingen.

De eerstgenoemde groep, onder leiding van L.R. Jacadewa, Z. Dwa, P.S. Jarisitou en Saway, doet pogingen tot oprichting van een "Democratische Volkspartij Nieuw-Guinea", die er naar zou streven Ned.Nieuw-Guinea onder Nederlandse leiding te ontwikkelen tot zelfbestuur, terwijl als andere programma-punten worden genoemd: het verlenen van het staatsburgerschap aan al diegenen, die zulks wensen en het uitwijzen van alle personen - Papoea's zowel als vreemdelingen - die met Indonesië sympathiseren. Om de verdenking te ontgaan, dat de Democratische Volkspartij een creatie is van het Nederlandse Bestuur, zullen aan M. Kasiepo en N. Jouwe - bekende figuren onder de meer ontwikkelde Papoea's te Hollandia - geen bestuursfuncties worden aangeboden.

De andere groep heeft aan zijn verlangens in deze uiting gegeven door het indienen van een motie, waarin letterlijk het volgende wordt verklaard:

"Wij, autochtonen van Nieuw-Guinea, dringen er bij de Regering op aan om aan ons volledige vrijheid (rechtspersoonlijkheid) te geven, om politieke partijen te vormen, ten einde officieel te kunnen optreden als vertegenwoordigers van Nieuw-Guinea."

Deze motie werd door tussenkomst van de Minister van Zaken Overzee ingediend en verzonden aan de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal, aan de vier in de Regering vertegenwoordigde politieke partijen, aan de Raad van de Algemene Synode van de Hervormde Kerk en aan verschillende autoriteiten en instanties in Ned. Nieuw-Guinea.

Bij mijn bezoek aan Hollandia maakte men van de gelegenheid gebruik zich met een gelijkkluidend verzoek ook mondeling tot mij te wenden. Betrokken werd toen al aanstonds medegedeeld, dat het aan een ieder vrij staat om politieke partijen op te richten, mits men binnen de perken van Strafrecht blijft.

Ten slotte wil ik U nog mededeling doen van een merkwaardige uitlating, voorkomende in een brief van een voorman der pro-R.I.-gezinde groep in Seroei (Achmad Djalali), waarin hij zijn spijt betuigt, dat de meerderheid der bevolking niet achter hem staat en een band met Indonesië afwijst. Hij schrijft daarin o.a. letterlijk het volgende :

"Daarnaast moet de Indonesische Regering er niet al te verzekerd van zijn, dat het volk van Nieuw-Guinea geheel achter de door haar benoemde Gouverneur van Irian Barat, welke te Soasiu zetelt, staat. Langzamerhand is onder de bevolking hier te lande een tendens waarneembaar om te ijveren naar een Irian Barat, dat zich, los van Indonesië onder Nederlandse leiding, ontwikkelt tot zelfbestuur. Het ware wenselijk, dat de Indonesische strijd om Nieuw-Guinea niet alleen langs diplomatieke, doch ook langs revolutionaire weg, wordt gestreden."

Deze uitlating is vooral symptomatisch, aangezien zij afkomstig is van Seroei, het eiland, waar pro-R.I.-activiteiten nog het meest aan den dag treden.

De Minister van Zaken Overzee,

